

Aan Minister van Defensie
Van DJZ
Afgestemd met Projectdirecteur Overbrenging Afghaanse Tolken e.a. (DGB),
DIA, DCO, HDFC

TER INFORMATIE

Datum
17 januari 2023

Onze referentie
BS2023000656

Opgesteld door

Sr JurBestAdv Best Strf Tchtr
KD: Ambtelijke leiding
M

@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Ontwikkelingen inzake overbrengingsverzoeken Afghanistan

Aanleiding

Met de nota van 26 september 2022 (bijgevoegd) bent u geïnformeerd over de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) van 14 september 2022 met betrekking tot een tweetal overbrengingsverzoeken Afghanistan.¹ In deze uitspraak heeft de Afdeling zich uitgelaten over de vraag bij welke rechter een betrokkene wiens overbrengingsverzoek niet is gehonoreerd, kan opkomen. De Afdeling heeft geoordeeld dat de weg naar de bestuursrechter openstaat, omdat zich een uitzondering op de hoofdregel voordoet dat een bestuursorgaan de bevoegdheid tot het verrichten van een publiekrechtelijke rechtshandeling slechts kan ontleen aan een specifiek wettelijk voorschrift. De Afdeling baseert dit oordeel op het feit dat het kabinet met de brief van 11 oktober 2021² de publieke taak aan zich heeft getrokken om zich in te spannen om de overkomst te faciliteren van Afghanistan naar Nederland van de in die brief genoemde groepen personen op wie in voornoemde brief beschreven speciale voorziening ziet. Een beslissing in het kader van deze brief is volgens de Afdeling een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de minister van Buitenlandse Zaken (BZ) is aangewezen als bevoegd bestuursorgaan.

Geadviseerd besluit

Met deze nota informeer ik u over de juridische ontwikkelingen die zich ten aanzien van de behandeling van overbrengingsverzoeken Afghanistan hebben voorgedaan.

Kernpunten

Uitspraak van de Afdeling van 14 september 2022

Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling van 14 september 2022 heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden tussen de betrokken ministeries (BZ, Defensie en J&V) en de Landsadvocaat. Naast (werk)afspraken voor de lopende (hoger)beroepszaken is hierbij tevens overleg geweest over de mogelijke gevolgen van de uitspraak voor de toepassing van de zogenoemde "tolkenregeling" van Defensie die sinds 2014 van kracht is en een open einde kent.

Deze "tolkenregeling" betreft een set werkafspraken uit 2014 tussen de ministeries van Defensie, BZ en J&V (Immigratie- en Naturalisatiedienst) om veiligheid te beiden aan lokale medewerkers die gedurende een substantiële periode gewerkt hebben voor Nederland in het kader van een internationale militaire of politiemissie in Afghanistan en als gevolg daarvan persoonlijk gevaar lopen. Deze werkafspraken zijn bedoeld om hulpverzoeken zorgvuldig en voorspoedig af te handelen. Deze afspraken kennen een open einde en blijven daardoor van kracht ten aanzien van Afghanistan. Het bieden van veiligheid is niet gelimiteerd tot het in behandeling nemen van overbrengingsverzoeken vanuit Afghanistan maar kan velerlei vormen aannemen.³

¹ ABRvS 14 september 2022 ECLI:NL:RVS:2022:2684 en :2592

² Kamerstukken II, 2020-2021, 27 925, nr. 860

³ Minister van Defensie, schriftelijke antwoorden over de inzet van tolken en vertalers bij Defensie BS2014030405, 13 oktober 2014: zo wordt in antwoord 45 het voorbeeld genoemd dat de Nederlandse Ambassade te Kabul in het verleden heeft bemiddeld bij het zoeken van passend nieuw werk op een andere locatie voor een voormalig lokale medewerker.

De "tolkenregeling" is dan ook van een andere orde dan de speciale voorziening die op verzoek van de Tweede Kamer tot stand is gekomen.

Door de betrokken ministeries wordt het standpunt ingenomen dat de uitspraak van de Afdeling van 14 september 2022 ziet op de speciale voorziening in de brief van 11 oktober 2021, niet op de al langer bestaande werkafspraken tussen de ministeries van Defensie, BZ en J&V, die bekend zijn komen te staan als de "tolkenregeling". De uitspraak van de Afdeling lijkt op dit moment geen gevolgen te hebben voor de toepassing van de "tolkenregeling". Reacties op verzoeken in dit kader zijn door de Afdeling ook (nog) niet aangemerkt als een bestuursrechtelijk besluit waartegen de bezwaarprocedure van de Awb open staat. Dit standpunt is afgestemd met de Landsadvocaat.

De uitspraak van de Afdeling van 14 september 2022 heeft bij het ministerie van BZ geleid tot een stroom aan nieuwe bezwaarschriften tegen eerder gedane afwijzingen (ten tijde van de evacuatiefase alsmede in de periode nadien). Conform de uitspraak van de Afdeling van 14 september 2022 handelt het ministerie van BZ al deze bezwaarschriften af.

Bezwaarschriften Defensie

Een beperkt aantal van deze bezwaarschriften heeft betrekking op afwijzende reacties van de projectorganisatie "Tolken Afghanistan" van het ministerie van Defensie, waarvoor geldt dat de overbrengingsverzoeken zijn ingediend na 11 oktober 2021 en men in het verzoek c.q. bezwaar specifiek stelt tolk voor Defensie te zijn geweest. Deze bezwaarschriften zijn ter behandeling naar het ministerie van Defensie doorgezonden nu deze verzoeken door Defensie zijn getoetst aan de "tolkenregeling" uit 2014. DJZ heeft momenteel zes bezwaarschriften in behandeling genomen. Het betreft een (beperkte) specifieke categorie in het grotere geheel van de overbrengingsverzoeken Afghanistan en ziet dus niet op de beslissingen in het licht van de motie Belhaj c.s.⁴ en de brief van 11 oktober 2021.

Voordat bestuursrechtelijk bezwaar kan worden gemaakt dient te worden beoordeeld of sprake is van een besluit als bedoeld in de Awb. De uitspraak van de Afdeling van 14 september 2022 komt er kortgezegd op neer dat een beslissing in het kader van de brief van 11 oktober 2021 door de Afdeling is aangemerkt als een besluit in de zin van de Awb. De zogenoemde "tolkenregeling" kent evenwel geen publiekrechtelijke grondslag. Het overbrengen van personen op basis van de gemaakte afspraken uit 2014, kan daarmee niet als een publiekrechtelijke rechtshandeling worden beschouwd. Gelet hierop staat het rechtsmiddel van bezwaar op grond van de Awb niet open. Om die reden zullen de gemaakte bezwaren kennelijk niet-ontvankelijk worden verklaard. Dit betekent dat de bezwaarschriften niet inhoudelijk worden behandeld. Deze wijze van afdoening is afgestemd met de Landsadvocaat.

Gezien de mogelijk onbevredigende uitkomst van het gemaakte bezwaar zal ambtshalve ter toelichting in de beslissing op bezwaar een overweging ten overvloede worden opgenomen, waarin meer informatie wordt gegeven over de reden waarom betrokkenen in het licht van de gemaakte werkafspraken van 2014 niet voor overbrenging in aanmerking komen. In geen van de gevallen is gebleken dat sprake is van een tolk die voor Nederland heeft gewerkt dan wel dat 'hoog profiel werkzaamheden' zijn verricht voor Nederland, waardoor men voor overbrenging in aanmerking zou komen op grond van de "tolkenregeling". Deze overweging ten overvloede is niet zelfstandig vatbaar voor beroep.

⁴ Kamerstukken II, 2020-2021, 27 925, nr. 788

Toelichting

Financiële overwegingen

Onderhavige nota heeft geen financiële consequenties of toezeggingen.

Juridische overwegingen

Zie onder kernpunten.

Communicatie

Woordvoering ligt met name bij BZ, waarbij het vooral gaat over het overbrengingsproces. Defensie krijgt nu minder aandacht, omdat Defensie een opneideregeling voor tolken (dan wel hoog-profiel werkzaamheden) kent. In het geval specifieke vragen worden gesteld over de bezwaarzaken van Defensie zal in afstemming met DJZ een woordvoeringslijn worden voorbereid.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DIRECTEUR JURIDISCHE ZAKEN

Aan Minister van Defensie
Van DJZ
Afgestemd met DIA, DCO

TER INFORMATIE

Datum
21 februari 2023
Onze referentie
BS2023005414

Ongesteld door
Sr JurBestAdv Best Strf Tchtr
KD:Ambtelijke leiding
@mindef.nl

Aantal bijlagen
Geen

Nota

Aankondiging van de eerste twee inhoudelijke uitspraken inzake overbrengingen Afghanistan

Aanleiding

Morgenochtend 22 februari a.s. om 10:15 uur worden de eerste twee inhoudelijke uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) inzake de overbrengingsverzoeken Afghanistan verwacht.

Geadviseerd besluit

Met deze nota informeer ik u over de vooraankondiging van de Afdeling dat morgenochtend in twee beroepszaken inhoudelijk uitspraak wordt gedaan.

Kernpunten

- Gistermiddag is DJZ door het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) geïnformeerd dat op 22 februari a.s. om 10:15u de eerste twee inhoudelijke uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) inzake de overbrengingsverzoeken Afghanistan worden verwacht. Er komt geen uitgebreide openbare zitting maar de uitspraken worden gepubliceerd op de website van de Afdeling. Het betreft de inhoudelijke behandeling van de (meer procedurele) uitspraken van de Afdeling van 14 september 2022, op basis waarvan de minister van BZ namens de Staat als bevoegd gezag is aangemerkt en dus verwerende partij is.
- De uitspraken zijn relevant voor Defensie, omdat de primaire afwijzingen zijn gedaan door Defensie en een van de twee zaken inhoudelijk Defensie gerelateerd is.
- Ook is het mogelijk dat de Afdeling zich in de inhoudelijke uitspraken uitlaat over de werkafspraken uit 2014 tussen de ministeries van Defensie, BZ en J&V voor lokale medewerkers die gedurende een substantiële periode gewerkt hebben voor Nederland in het kader van een internationale militaire missie in Afghanistan en als gevolg daarvan persoonlijk gevaar lopen (zogenoemde: tolkenregeling).

Toelichting

Het gaat om twee beroepszaken waarin uitspraak wordt verwacht:

- [REDACTED]

Op 16 september 2021 is door de advocaat van betrokkene een verzoek ingediend tot evacuatie uit Afghanistan. Betrokkene heeft de Afgaanse nationaliteit en heeft naar eigen zeggen van 1 april 2017 tot 15 april 2019 gewerkt voor wat [REDACTED] noemt een dochteronderneming van UNAMA, IDG Security company, en vanaf 22 april 2019 tot de machtsovername door de Taliban voor UNAMA. Door de Staat wordt het standpunt ingenomen dat betrokkene (en de door haar genoemde gezinsleden) niet voor overbrenging in aanmerking komen nu het verzoek van betrokkene dateert van na de evacuatieoperatie en betrokkene niet behoort tot een van de twee groepen die in de brief

van 11 oktober 2021 zijn genoemd en waarvoor het kabinet een speciale voorziening heeft getroffen.

- [REDACTED]

Op 24 augustus 2021 is door de advocaat van betrokkene een verzoek ingediend tot evacuatie uit Afghanistan. Betrokkene stelt in Afghanistan te hebben gewerkt als (Afghaanse) politieagent en stelt een Nederlandse majoor die in 2009 was uitgezonden naar Afghanistan te hebben ondersteund bij zijn werkzaamheden in dat land. Dit is door de desbetreffende majoor ter zitting op 15 december 2022 bij de Afdeling bevestigd. Betrokkene is voorts [REDACTED] die enkele jaren werkzaam is geweest voor het bedrijf AfghanAid (een Britse ontwikkelingsorganisatie). [REDACTED] naar wat betrokkene stelt, eveneens ondersteund. [REDACTED] was (aangetrouwde) familie van de desbetreffende majoor en is in 2012 overleden. Nadien is zijn gezin bij betrokkene ingetrokken. Ook hier neemt de Staat het standpunt in dat betrokkene (en zijn familieleden) niet voor overbrenging in aanmerking komen nu betrokkene niet voor evacuatie is opgeroepen en ook niet behoort tot een van de twee groepen die in de brief van 11 oktober 2021 zijn genoemd en waarvoor het kabinet een speciale voorziening heeft getroffen.

De vraag waar de Afdeling zich over zal uitlaten is of de overbrengingsverzoeken op de juiste gronden zijn afgewezen. Mocht de Afdeling tot het oordeel komen dat dit onterecht is geschied, dan zal betrokkene(n) alsnog naar Nederland worden overgebracht.

Financiële overwegingen

Onderhavige nota heeft geen financiële consequenties of toezeggingen.

Juridische overwegingen

Zie onder kernpunten.

Communicatie

Aangezien de Afdeling in de uitspraak van 14 september 2022 heeft geoordeeld dat de minister van BZ de bevoegde bewindspersoon is om op verzoeken tot overbrenging te besluiten, zullen eventuele mediavragen naar BZ worden doorgeleid. Over de beantwoording van mediavragen zal indien nodig afstemming met BZ plaatsvinden.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DIRECTEUR JURIDISCHE ZAKEN

[REDACTED]

Juridische overwegingen

- Uit instemming met de voorliggende brief volgen vooralsnog geen juridische consequenties.
- De uitkomst van verschillende nog lopende rechtszaken leidt echter mogelijk tot bijstelling van het aantal nog over te brengen personen. Defensie heeft momenteel negen zaken lopen.
- De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (d.d. 14 september 2022) lijkt op dit moment geen gevolgen te hebben voor de toepassing van de Tolkenregeling van Defensie, die sinds 2014 van kracht is voor Afghanistan.

Communicatie

- Woordvoering ligt met name bij BZ, waarbij het vooral gaat over het overbrengingsproces. Defensie krijgt nu minder aandacht, omdat nog maar een klein aantal defensietolken moeten worden overgebracht en omdat Defensie als enige een opneinderegeling voor tolken kent. BZ heeft aangegeven geen nadere communicatie te hebben gepland rond het uitkomen van deze brief.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

DGB digitaal akkoord

Bijlage:

1. Brief "Voortgang overbrengingen uit Afghanistan" (Kamerstuk 27925, nr. 920).
2. Beantwoording vragen SO overbrengingen Afghanistan.

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ, HDFC, MIVD
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum
18 januari 2023

Onze referentie
BS2023000817

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw CI M&Ops
KD:Ambtelijke leiding
M
@mindef.nl

Aantal bijlagen
2

Nota

Beantwoording vragen SO overbrengingen Afghanistan.

Aanleiding

- Op 15 december 2022 heeft, op verzoek van lid Piri (PvdA), een Schriftelijk Overleg plaatsgevonden met de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken, naar aanleiding van de voortgangsrapportage overbrengingen Afghanistan¹ van 6 december 2022 (bijlage 1).
- Om beantwoording van de vragen is verzocht uiterlijk 19 januari a.s. om 11.00 uur.
- Buitenlandse Zaken (BZ) verstuurt de brief met onderliggende nota aan de Kamer, maar de minister van BZ zal deze 'mede ondertekenen' namens U.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met voorliggende beantwoording van de vragen (bijlage 2).

Kernpunten

Graag uw aandacht voor het volgende:

Omgang met overbrengingsverzoeken (vraag 1 t/m 9, 17 t/m 20, 23):

- De aandacht is vooral gericht op de gehanteerde deadlines en gemaakte afspraken ten aanzien van de uitvoering van de speciale voorzieningen (NGO's, Defensie/EUPOL) en de afronding van de overbrengingsoperatie. De brief voorziet in nadere toelichting van reeds gecommuniceerd beleid², waarbij wordt benadrukt dat personen die in aanmerking komen voor overbrenging, hiertoe tenminste één concreet aanbod ontvangen.

Tolkenregeling (vraag 21, 22 en 24):

- De brief voorziet in nadere toelichting van de tolkenregeling, waarbij benadrukt wordt dat deze regeling een open einde kent en van kracht blijft ten aanzien van Afghanistan.

Ondertekening brief:

- Normaliter wordt de Kamer over het onderwerp 'overbrengingen Afghanistan' geïnformeerd door de ministeries van BZ, Defensie en Justitie en Veiligheid (JenV).
- Bij deze brief is JenV echter geen mede ondertekenaar. De vragen hebben namelijk voornamelijk betrekking op de behandeling van overbrengingsverzoeken, waarvan de uitvoering is belegd bij de projectorganisaties van de ministeries van BZ en Defensie.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Uit instemming met voorliggende brief volgen geen financiële consequenties.

¹ Kamerstuk 27925-920: Voortgang overbrengingen uit Afghanistan, d.d. 6 december 2022.

² Kamerstuk 27925-860: Ontwikkelingen Nederlandse inzet in Afghanistan, d.d. 11 oktober 2022. Kamerstuk Kamerstuk 34952-179: Vorderingen Afghanistan-overbrenging, d.d. 7 juli 2022. Kamerstuk 34952-181: Voortgang overbrengingen Afghanistan, d.d. 17 oktober 2022.

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ
In afschrift aan Stasdef

TER INFORMATIE

Datum
17 mei 2023

Onze referentie
BS2023011770

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw CI M&Ops

KD:Ambtelijke leiding

M

@mindef.nl

Aantal bijlagen

Geen

Nota

Stand van zaken bewakers Afghanistan

Aanleiding

- Verzoek van de Landsadvocaat (LA) om een gesprek met Buitenlandse Zaken (BZ) en Defensie (DEF) naar aanleiding van een toename in de stroom van overbrengingsverzoeken en bestuursrechtelijke bezwaar- en beroepszaken die betrekking heeft op voormalige bewakers van militaire objecten uit Afghanistan.
- Verzoek van Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) om een gesprek met BZ en Defensie over een groep van 47 voormalige bewakers die, in dienst van de Afghan Security Group (ASG), werden ingezet in Afghanistan.
- Het lot van deze specifieke groep bewakers (en bewakers in algemene zin) genereert mogelijk media-aandacht.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd kennis te nemen van de stand van zaken t.a.v. de verzoeken van voormalige bewakers uit Afghanistan. De uitkomst van lopende rechtszaken vormt op termijn mogelijk aanleiding voor nadere besluitvorming ten aanzien van de overbrengingspraktijk van voormalige bewakers.

Kernpunten

Landsadvocaat (LA):

- Gesprek met de LA heeft op 3 april jl. plaatsgevonden in het bijzijn van vertegenwoordigers van BZ en DEF.
- Doel van het gesprek was het verkrijgen van een dieper inzicht in de feitelijke situatie
- Uitkomst van het gesprek is dat DEF de LA nader zal informeren over de uitvoeringspraktijk omtrent bewakers, waaronder: de inzet en werkwijze van de Afghan Security Group in relatie tot NLD en andere landen, de overbrenging van bewakers¹ door NLD en beschikbare bewijslast bij DEF.

Vluchtelingenwerk Nederland:

- Halverwege maart jl. heeft Vluchtelingenwerk Nederland (VWN) contact gezocht met Defensie om aandacht te vragen voor de overbrengingsverzoeken van een groep van 47 voormalige bewakers die, in dienst van ASG, werden ingezet op Kamp Holland (Uruzgan).
- VWN geeft aan dat de voormalige director ASG graag in gesprek zou willen gaan met BZ en

¹ Op grond van de tolkenregeling zijn en in overgebracht, vanwege directe bedreigingen en pogingen tot aanslagen die tegen hen waren gericht.

Op basis van de speciale voorziening zijn na 11 oktober, twee personen per abuis overgebracht. Het gaat om en

- DEF over deze groep personen VWN beoogt hiermee te bereiken dat meer onderzoek wordt gedaan naar de achtergrond van deze mensen en dat de bewijslast niet uitsluitend bij deze personen wordt neergelegd.
- Het verzoek van VWN is besproken met de LA. [REDACTED]
 - Tijdens het overleg met de LA is tevens besproken dat een gesprek met VWN (zonder aanwezigheid van voormalig directeur ASG) gepland zal worden als follow-up van het gesprek over schrijnende gevallen, dat op 1 november 2022, onder leiding van DGB, heeft plaatsgevonden tussen VWN, BZ en DEF.

Groep van 47 voormalige bewakers ASG:

- Doelgroep: 47 bewakers die, in dienst van ASG, werden ingezet op Kamp Holland (Uruzgan). Deze groep van 47 personen heeft reeds een overbrengingsverzoek ingediend.
- Oorspronkelijk zou dit gaan om een groep van 60 personen, waarvan er inmiddels 13 zouden zijn overleden. Het is onbekend in hoeverre het overlijden van deze personen verband houdt met de werkzaamheden die zijn verricht voor ASG op Kamp Holland.
- Voormalig directeur ASG [REDACTED] zet zich in voor deze specifieke groep personen en staat hierover in contact met VWN, [REDACTED] en enkele Kamerleden.
- De overbrengingsverzoeken van deze groep personen zijn recent door BZ afgewezen. Deze groep kan namelijk geen beroep doen op de speciale voorziening ten behoeve van DEF-/EUPOL-personeel, omdat zij niet behoren tot de afgebakende groep die op 11 oktober 2021² in beeld was. Tegen deze afwijzingen is bezwaar gemaakt. Vanuit BZ wordt een beslissing op bezwaar voorbereid.
- Afsproken is dat de overbrengingsverzoeken tevens aan de tolkenregeling worden getoetst door DEF. Naar verwachting worden deze verzoeken eveneens afgewezen door DEF. Een brief daartoe is momenteel in voorbereiding [REDACTED]
- Argumentatie voor afwijzing op grond van de tolkenregeling:
 - Bewakers van ASG maakten deel uit van een grotere groep bewakers die rouleerden in werkzaamheden. Wat betreft zichtbaarheid verschilden men niet wezenlijk van anderen die diensten verleenden in en rond de basis.
 - ASG werd ingezet ten behoeve van de internationale missie als geheel. Personen werden, in tegenstelling tot tolken, niet actief door Nederlandse militairen of politiefunctionarissen in posities gebracht, waardoor men extra zichtbaar en vereenzelvigd met de missie werd.
 - Verzoeken zijn niet voor, tijdens of direct na de evacuatie ingediend, waaruit wordt opgemaakt dat direct gevaar als gevolg van de werkzaamheden voor ASG klaarblijkelijk niet aan de orde was.
- Nieuwsuur en NOS zouden mogelijk belangstelling hebben voor het lot van deze groep voormalige bewakers van ASG. Naar verwachting zal de aandacht van de media niet beperkt blijven tot deze specifieke groep, maar zich al snel uitbreiden naar het lot van bewakers in algemene zin.
- Tijdens de inzetperiode in Afghanistan hebben Nederland en coalitiepartners namelijk door de jaren heen veelvuldig gebruik gemaakt van de diensten van lokaal personeel, waaronder die van bewakers, schoonmakers, etc.
- In potentie betreft dit vraagstuk dus een groep die wat omvang³ betreft een stuk groter is dan de 47 personen, waarvoor nu aandacht wordt gevraagd. De exacte omvang van de groep bewakers valt echter niet vast te stellen, omdat de registratie ervan incompleet is (bewaartermijn voor financiële stukken is 7 jaar). Daarnaast was er sprake van zowel kortdurende als langdurende inzet voor ASG.

² Kamerstuk 27925-860.

³ Voorzichtige inschatting 2006-2010: ongeveer 450 pax excl. kerngezin en 1600 pax incl. kerngezin. Hierbij wordt uitgegaan van een gezinsgrootte van echtgenote en 4 kinderen jonger dan 24 jaar.

- Daarnaast is het zo dat de Combined Taskforce Uruzgan (Australië en de Verenigde Staten) het contract met ASG na 1 augustus 2010 van Nederland heeft overgenomen om de bewaking van militaire objecten in Uruzgan voort te zetten. Tot 1 februari 2011 heeft ASG deze werkzaamheden verricht. Daarna is ASG onder de naam NCL⁴ verder gegaan, die vervolgens tot 2014 is ingehuurd door Australië. Het is onbekend hoe het de individuele bewakers is vergaan.

Toelichting

Financiële overwegingen

N.v.t.

Juridische overwegingen

Zie kern.

Communicatie

De nota is met DCO afgestemd, er is geen actieve communicatie voorzien.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

N.v.t.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van steller, ondertekenaar en personen die worden genoemd in de nota, worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

DGB digitaal akkoord 17-05-2023

⁴ Bron: verklaring van C-ASG.

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ, HDFC
In afschrift aan STASDEF

TER INFORMATIE

Datum
8 juni 2023

Onze referentie
BS2023008392

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw CI M&Ops
KD:Ambtelijke leiding
M
@mindef.nl

Aantal bijlagen
3

Nota

Beantwoording vragen uitvoeringspraktijk overbrengingen Afghanistan

Aanleiding

- Tijdens het overleg¹ op 30 januari jl. over de stand van zaken van de overbrengingen uit Afghanistan, stelde U een aantal vragen over de gehanteerde werkwijze bij de uitvoeringspraktijk van de overbrengingen.
- Aanleiding voor het overleg was de Kamerbrief² beantwoording vragen SO voortgang overbrengingen Afghanistan en de DJZ-nota³ over ontwikkelingen in de overbrengingsverzoeken Afghanistan.
- De beantwoording ervan (in het bijzonder het capaciteitsvraagstuk) vergde enig uitzoekwerk en tijd voor het vinden van een oplossing.
- Ter aanvulling op de beantwoording van de vragen biedt bijlage 3 inzicht in de gehanteerde begripsdefinities en de beoordelingssystematiek bij de uitvoeringspraktijk overbrengingen.

Geadviseerd besluit

Nota dient ter informatie.

Kernpunten

Uitvoeringspraktijk

1. Hoe snel volgt een reactie op een verzoek tot overbrenging dat via de mailbox wordt ingediend?

- Uiterlijk binnen 2 weken.
- Ontvangstbevestiging volgt automatisch na indiening van het verzoek. Uiterlijk binnen 2 weken volgt een nadere reactie, die kan bestaan uit: 1. beantwoording van het verzoek of 2. een verzoek om aanvullende informatie.
- Communicatie met personen die verzoeken om overbrenging vindt plaats in de Engelse taal.

2. Ontvangt de verzoeker een ontvangstbevestiging, eventueel met een indicatie van termijn waarop antwoord kan worden verwacht?

- Een verzoeker ontvangt meteen een automatische ontvangstbevestiging. Indicatie van een termijn waarop antwoord wordt gegeven, kan doorgaans niet gegeven worden. De antwoordtermijn van het verzoek hangt af van de bewijslast die de aanvrager mee indient. Aan de hand daarvan volgt vaak van onze kant een aanvullend verzoek om meer informatie. Daarna controleren we de aangeleverde informatie op juistheid, toetsen het aan de gestelde criteria en leggen het voor aan de KMAR, MIVD en IND. Bij volledige aanlevering van

¹ Aanwezig: MinDef, DGB, Plv. D-DIA, PA, BA, DCo, dossierhouders DJZ en DIA.

² Kamerstuk 27925-934: Verslag van een Schriftelijk Overleg over de voortgang overbrengingen uit Afghanistan.

³ BS2023000656: Ontwikkelingen inzake overbrengingsverzoeken Afghanistan.

informatie kan een antwoord relatief snel volgen. Denk hierbij aan enkele weken, maar dit is wel afhankelijk van de reactietijd van externen. Bij onvolledige aanlevering van informatie of bij twijfels over de echtheid van documentatie kan het enkele maanden duren.

3. Hoe vinden mensen het juiste e-mailadres?

Mensen kunnen op verschillende manieren aan informatie komen over een mogelijk vertrek uit Afghanistan, waaronder:

- www.netherlandsworldwide.nl (google: 'I want to leave Afghanistan'),
- www.government.nl/topics/afghanistan/faq-about-evacuation-from-afghanistan (google: 'I want to leave Afghanistan' / 'Help me leaving Afghanistan',
- www.UNHCR.org (ook in Arabisch, relevant als men Afghanistan verlaten heeft),
- Afghaanse diaspora,
- Familie en vrienden/persoonlijke netwerken,
- NGO's en hulporganisaties,
- Advocaten en juridische dienstverleners.

4. Hoe verloopt de registratie van verzoeken tot overbrenging?

- Er is een database. Elke verzoeker krijgt een casusnummer (kerngezinsleden vallen onder hetzelfde casusnummer) in de database. Onder elk casusnummer wordt de correspondentie met betrekking tot een verzoeker bewaard. Zo'n file (casusnummer) bevat door verzoeker aangeleverde documenten, mailcorrespondentie en een beschrijving van de besluitvorming (aan de hand van contactmomenten). Er kan ook telefonisch contact zijn met verzoeker.
- Er wordt geen casusnummer toegekend aan verzoeken die 'evident nee'/niet van toepassing zijn. Het kan hierbij gaan om verzoeken van mensen die niet voor Nederland hebben gewerkt. In veel gevallen wordt dan doorverwezen naar het juiste loket, zoals bijvoorbeeld UNHCR.
- Eerlijkheidshalve moet wel vermeld worden dat in de periode van 15 aug 2021 - 1 dec 2021 de registratie onvolledig en chaotisch was. Vele oorzaken en slechte organisatorische inbedding waren daar debet aan: 1. tolkenteam was gesitueerd bij BZ maar geen aansturing vanuit BZ (DCV) of DEF (DIA), 2. geen technische ondersteuning en dus ook geen database, 3. zeer frequente personeelwisseling bij het tolkenteam etc. Pas na het aantrekken van een projectdirecteur (1-12-2021) en het uitbreiden van het tolkenteam met fulltime medewerkers (1-1-2022) is een en ander beter gestructureerd, zoals het opzetten van een database, afstemming met BZ en DEF etc.

Capaciteit

5. Beschikt de projectorganisatie over voldoende capaciteit voor de taakuitvoering.

- De taakuitvoering behelst ondersteuning van de lopende rechtszaken en de beoordeling van nieuwe verzoeken tot overbrenging. Gemiddeld genomen worden er 5 verzoeken per week ontvangen, waarvan er 4 evident niet in aanmerking komen en er 1 nader onderzoek vereist.
- Op dit moment bestaat het tolkenteam uit een projectdirecteur (in nevenfunctie) en een tolk (reservist/fulltime). De tolk is echter niet beslissingsbevoegd. Daarnaast is 1 jurist (DJZ) in nevenfunctie gecommiteerd aan de lopende rechtszaken. Momenteel wordt hiermee minimaal voorzien in voldoende capaciteit voor de taakuitvoering.
- Daarnaast eindigt de beschikbaarheid van de projectdirecteur uiterlijk per 1 november 2023, maar waarschijnlijk al eerder. De overdracht aan DOPS/J1 staat gepland op 12 juni a.s.
- DOPS werkt aan structurele inrichting van de benodigde capaciteit, die vooralsnog bestaat uit een tolk/reservist en bestaande J1-capaciteit.

- In de praktijk is de projectorganisatie al ondergebracht bij DOPS/J1, maar administratief ("O") gezien is dat proces nog niet afgerond. Daar wordt met prioriteit aan gewerkt, zodat de werving van personeel vervolgens kan plaatsvinden.

6. Beter gestructureerd is belangrijk, maar is het ook voldoende (capaciteit)?

- Door de overgang van projectorganisatie naar de bestaande organisatie was er de afgelopen maanden tijdelijk onvoldoende capaciteit beschikbaar. Hierdoor kon niet altijd op adequate wijze aandacht worden besteed aan de afwikkeling van overbrengingsverzoeken en stond de bereikbaarheid van het tolkenteam onder druk, waardoor (met name juridische) vragen met vertraging werden beantwoord of in sommige gevallen onbeantwoord bleven.
- Met de huidige bezetting kunnen de taken worden uitgevoerd, maar is het proces onvoldoende robuust ingericht om grote veranderingen in de taakuitvoering en/of personeelsbezetting adequaat op te vangen en het proces omtrent de (toekomstige) inzet van lokaal personeel in missiegebieden door Defensie te borgen. Denk hierbij aan de (door)ontwikkeling van een adequaat registratiesysteem en aanpassing van relevante uitvoeringsprocessen.
- Zoals hierboven beschreven werkt DOPS aan structurele inrichting van de benodigde capaciteit.

Aantallen

- 7. Hoeveel tolken zijn er sinds 2014 overgebracht naar NLD, of hebben daarom verzocht?**
8. Hoeveel andere groepen personen zijn er sinds 2014 overgebracht naar NLD, of hebben daarom verzocht?

Bijlage 1 voorziet in een overzicht van de rapportage van aantallen overgebrachte personen aan de Kamer sinds 24 augustus 2021. De aantallen die hierin staan vermeld, zijn gebaseerd op informatie die afkomstig is van zowel BZ als Defensie (tolkenteam) en heeft betrekking op het geheel van personen dat is overgebracht naar Nederland.

Bijlage 2. voorziet in een totaaloverzicht van personen die zijn overgebracht sinds 2014, waarbij een onderscheid gemaakt is naar Defensie-gerelateerde personen. Hieruit valt op te maken dat sinds 2014 in totaal 5058 personen zijn overgebracht, waaronder 2198 Defensie-gerelateerde personen. Hiervan zijn 465 personen overgebracht op basis van de Speciale Voorziening DEF/EUPOL en 1733 personen op basis van de Tolkenregeling.

9. Hoeveel schrijnende gevallen hebben zich voorgedaan?

Voor zover bekend zijn drie bijzondere gevallen ter beoordeling voorgelegd aan uw voorgangers:

1. Casus van [redacted]
 [redacted]
 [redacted] Er is coulantie betracht ten aanzien van [redacted] verzoek om naar Nederland overgebracht te worden
2. Casus van [redacted]
 [redacted]
 [redacted] Er is coulantie betracht ten aanzien van [redacted] verzoek om [redacted] naar Nederland over te laten komen.
3. Casus van [redacted]
 [redacted]

[REDACTED]

[REDACTED] Er is coulance betracht ten aanzien van [REDACTED] verzoek om [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] naar Nederland over te laten komen, omdat [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

10. Behoort de casus waarnaar NOS onderzoek doet tot de groep schrijvende gevallen waar VWN e.a. in december 2022 over in gesprek zijn gegaan met DEF en BZ?

- De casus waarnaar NOS onderzoek doet, betreft het overbrengingsverzoek van [REDACTED] [REDACTED]. Deze casus behoort niet tot de groep schrijvende gevallen, waarover door VWN met DEF en BZ is gesproken. Deze casus ligt momenteel, ter besluitvorming, aan u voor.
- Tijdens het gesprek werd slechts één DEF-gerelateerde casus [REDACTED] ter sprake gebracht. Deze casus betreft een lopende bezwaarzaak, die bij BZ is ingediend. Er vindt nog nadere afstemming plaats of het bezwaarschrift door BZ of Defensie wordt afgehandeld. De overige casuïstiek had betrekking op BZ.

11. Hoeveel personen had NLD in dienst op het moment dat RSM werd beëindigd?

- DEU was op dat moment lead nation en derhalve verantwoordelijk voor de inhuur van lokaal personeel. Voor zover bekend heeft DEU verantwoordelijkheid genomen voor dit personeel.

12. Status registratie van lokaal personeel in Irak en Mali?

- In de Kamerbrief van 7 juli 2022⁴ (voortgang implementatie bevindingen Crisisplan BV naar aanleiding van de evacuatieoperatie in Afghanistan) staat vermeld dat de registratie van lokaal personeel in Irak en Mali met terugwerkende kracht op orde is gebracht. Later bleek dat dit proces nog niet volledig was afgerond met betrekking tot Mali.
- Inmiddels is duidelijk dat alle schijven bij het SIB te Rijswijk volledig zijn onderzocht. Er is in kaart gebracht welke personen een relatie hebben gehad met de missies in Mali, Irak en Sudan. Geen enkele persoon bleek direct in dienst te zijn van de Nederlandse Staat, maar veelal via de VN of derde partijen.
- Deze gegevens zouden, zoals in het geval van Afghanistan, overgezet gaan worden in een database, zodat informatie makkelijker doorzocht kan worden. Hiervoor is door het Tolkenteam een behoefte gesteld bij JIVC. De behoefte is nog niet gerealiseerd, waardoor de registratie van personen momenteel nog plaats vindt in het programma excel.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Nader onderzoek is vereist voor een eventuele uitbreiding van personele capaciteit bij DOPS/J1 ten behoeve van de borging van het proces omtrent de (toekomstige) inzet van lokaal personeel in missiegebieden. DOPS/J1 is momenteel bezig met dit onderzoek.

Juridische overwegingen

- De implementatie van de Kamerbrief over kaders voor de toekomstige inzet van lokaal personeel in missiegebieden en op Nederlandse ambassades en consulaten, vergt onder meer gedachtenvorming over het contracteren van lokaal personeel waarvoor NLD verantwoordelijkheid wenst te dragen.

Communicatie

- Niet van toepassing.

⁴ Kamerstuk 27925-914.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van steller, ondertekenaar en personen die worden genoemd in de nota, worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

DGB digitaal akkoord 08-06-2023

Aan MINDEF
Van D-GB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ, HDFC
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum
[Publicatiedatum]

Onze referentie
BS2023026094

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw CI M&Ops
KD:Ambtelijke leiding
M
@mindef.nl

Aantal bijlagen
2

Nota

Handelingsopties ten behoeve van (oud-)ASG-medewerkers.

Aanleiding

- Op 16 augustus jl. zijn door de leden Piri (PvdA), Van der Lee (GroenLinks), Jasper van Dijk (SP), Boswijk (CDA), Ceder (CU), Belhaj (D66), Kuzu (DENK), Van der Plas (BBB), Sylvana Simons (Bij1), Dassen (VOLT) en Christine Teunissen (PvdD) vragen gesteld aan de ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over de evacuatie van lokale (oud-)medewerkers van de Nederlandse missie in Afghanistan.
- De aandacht richt zich in het bijzonder op voormalige "Afghan Security Guard"-medewerkers (ASG-medewerkers), van wie een overbrengingsverzoek is afgewezen. Zij zouden persoonlijk gevaar lopen als gevolg van hun werkzaamheden voor de missie.
- Uw verzoek om handelingsopties te inventariseren ten behoeve van (oud-)ASG-medewerkers. Deze handelingsopties worden interdepartementaal gedeeld ten behoeve van de voorbereiding van een BWO, nadat u guidance heeft gegeven naar aanleiding van voorliggende nota.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd om in te stemmen met handelingsoptie 3 en de bespreking ervan te agenderen voor een BWO met de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.
- Het voornemen is dit in het BWO van 11 september te laten agenderen. Uiteraard gaan we hierover graag nader met u in gesprek.

Kernpunten

Doelgroep:

- Doelgroep: 47 bewakers die, in dienst van ASG, werden ingezet op Kamp Holland (Uruzgan). Deze groep van 47 personen heeft reeds een overbrengingsverzoek ingediend.
- Oorspronkelijk zou dit gaan om een groep van 60 personen, waarvan er inmiddels 13 zouden zijn overleden. Het is onbekend in hoeverre het overlijden van deze personen verband houdt met de werkzaamheden die zijn verricht voor ASG op Kamp Holland.
- Op 17 mei 2023 bent u, per nota (BS2023011770), geïnformeerd over de stand van zaken ten aanzien van (oud-)ASG-bewakers (zie bijlage 2).

Handelingsopties:

De volgende drie handelingsopties zijn geïnventariseerd:

- Speciale Voorziening voor Defensie- en EUPOL-personeel uit de Kamerbrief van 11 oktober 2021: loslaten datum van 11-10-2021 als deadline voor indiening van een overbrengingsverzoek voor de doelgroep (oud-)ASG-bewakers.
- Werkafspraken 2014/"tolkenregeling": afspraken inzetten ten behoeve van de groep (oud-)ASG-bewakers om bescherming te bieden bij persoonlijk risico als gevolg van het, gedurende een substantiële periode, verrichten van werkzaamheden voor een Nederlandse militaire missie.
- Nieuwe maatregel treffen ten behoeve van de groep (oud-)ASG-bewakers: de doelgroep de mogelijkheid bieden om, tot een nader te bepalen moment, een overbrengingsverzoek in te dienen, waarbij, naast de identiteit, moet worden aangetoond door de aanvrager, dat gedurende een aaneengesloten jaar werkzaamheden zijn verricht voor Defensie in de hoedanigheid van ASG-bewaker.

Datum
[Publicatiedatum]

Onze referentie
BS2023026094

Advies

- De voorkeur gaat uit naar optie 3; het treffen van een nieuwe maatregel ten behoeve van de sterk afgebakende groep (oud-)ASG-bewakers. Hierdoor is het mogelijk om de overbrenging van deze doelgroep naar Nederland te faciliteren en de nadelige effecten van aanpassing van bestaande mogelijkheden zo goed mogelijk te mitigeren.
- De voor- en nadelen van de verschillende opties staan beschreven in bijlage 1 bij deze nota.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Uit instemming met het advies volgen mogelijk financiële consequenties die verband houden met de uitbreiding van personele capaciteit bij DOPS/J1 om uitvoering te kunnen geven aan de beoordeling van extra overbrengingsverzoeken.

Juridische overwegingen

- De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft geoordeeld dat het kabinet veel beleidsruimte heeft om de vereisten vast te stellen van het buitenwettelijk begunstigend beleid (SV uit de Kamerbrief van 11-10-2021) zodat de groep waarop de begunstiging van toepassing is duidelijk kan worden afgebakend. De rechtbank Den Haag heeft zich hierbij aangesloten in haar uitspraken van 23 augustus 2023 en geoordeeld dat verzoeken ingediend na 11-10-2021 niet inhoudelijk behoeven te worden getoetst aan de voor de afgebakende groep geldende criteria. Vanuit juridisch oogpunt bestaat er aldus geen noodzaak om af te wijken van het eerder gevoerde beleid met betrekking tot de speciale voorziening voor Defensie- en EUPOL personeel.
- T.a.v. de werkafspraken uit 2014 ("tolkenregeling") bestaat op dit moment vanuit juridisch oogpunt evenmin noodzaak om af te wijken. De rechtbank Den Haag heeft in dit kader geoordeeld dat de reacties niet worden gelijkgesteld met een besluit als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht, waardoor geen beroep openstaat bij de bestuursrechter. De uitvoering van de werkafspraken uit 2014 kan ter toetsing worden voorgelegd aan de civiele rechter. Momenteel lopen er geen gerechtelijke procedures in dit kader.
- Elk van de handelingsopties brengt nieuwe afbakeningsvraagstukken met zich mee, op zowel juridisch vlak als ten aanzien van de uitvoering.

Communicatie

- Er zal naar verwachting media-aandacht bestaan voor een beleidswijziging ten aanzien van de overbrenging van personen uit Afghanistan. DCo zal daartoe een woordvoeringslijn voorbereiden in afstemming met de ministeries van Buitenlandse Zaken en Justitie en Veiligheid.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

- De beoordeling van een extra toestroom aan overbrengingsverzoeken vereist uitbreiding van de personele capaciteit bij DOPS/J1 met 8 VTE/FT, ongeacht de optie die de voorkeur krijgt.
- Naar verwachting zullen BZ en JenV, ongeacht de gekozen handelingsoptie, een signaal afgeven ten aanzien van de beschikbare capaciteit om uitvoering te kunnen geven aan de beoordeling van extra overbrengingsverzoeken.

Politieke context

- Op 12 september a.s. staat een commissiedebat evaluatie missies gepland. Hoewel het onderwerp niet staat geagendeerd voor het debat, kunnen hierover vragen worden verwacht tijdens het debat.
- Tijdens een commissiedebat op 11 november 2021(AH2021-2022, 27925-863, blz. 7) heeft voormalig minister Kamp opgemerkt dat bewakers behoren tot de afgebakende groep van 500 personen en niet tot de high profile-groep die onder de tolkenregeling is meegenomen.

Datum
[Publicatiedatum]

Onze referentie
BS2023026094

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

DGB digitaal akkoord 06-09-2023

Bijlagen:

- Voor- en nadelen handelingsopties.
- BS2023011770_20230517_NotaD-GB_stavaza bewakers AFG.

Aan MINDEF
Van D-GB
Afgestemd met CDS (DOPS/J1 en AEVAL), DJZ
In afschrift aan STASDEF

TER INFORMATIE

Datum

6 oktober 2023

Onze referentie

BS2023030425

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw CI M&Ops

KD:Ambtelijke leiding

M

@mindef.nl

Aantal bijlagen

0

Nota

Voortgang onderzoek naar signalen over het mogelijke gevaar dat oud-)ASG-bewakers in Afghanistan lopen.

Aanleiding

- Op 16 augustus jl. zijn door de leden Piri (PvdA), Van der Lee (GroenLinks), Jasper van Dijk (SP), Boswijk (CDA), Ceder (CU), Belhaj (D66), Kuzu (DENK), Van der Plas (BBB), Sylvana Simons (Bij1), Dassen (VOLT) en Christine Teunissen (PvdD) vragen gesteld aan de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken over de evacuatie van lokale (oud-)medewerkers van de Nederlandse missie in Afghanistan.
- De aandacht richt zich in het bijzonder op voormalige "Afghan Security Guard"-medewerkers (ASG-medewerkers), van wie een overbrengingsverzoek is afgewezen. Zij zouden persoonlijk gevaar lopen als gevolg van hun werkzaamheden voor de missie.
- Bij de beantwoording van de SV is toegezegd dat Defensie nader onderzoek zal doen naar de signalen dat een aantal (oud-)ASG-bewakers, die tussen 2006 en 2010 gewerkt hebben voor de Nederlandse militaire missie in Uruzgan, mogelijk gevaar loopt. De Kamer zal hierover worden geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd kennis te nemen van de voortgang van het onderzoek naar signalen over het mogelijke gevaar dat (oud-)ASG-bewakers lopen.

Kernpunten

Stappenplan onderzoek

In het kader van het onderzoek zijn de volgende stappen onderkend, waarbij opgemerkt dat stap 3 volgt op basis van de uitkomsten uit stap 1 en 2:

1. Inventarisatie omvang doelgroep (ASG-bewakers) en inzetperiode.
2. Vaststelling dreigingsbeeld voor de doelgroep.
3. Bepalen vervolg op basis van geïnventariseerde handelingsopties¹.
4. Aanvullende actie: gesprek met voormalig commandant Afghan Security Guard (C-ASG).

Stap 1. Inventarisatie omvang doelgroep (ASG-bewakers) en inzetperiode

- Opdracht: samenstellen van 1 overzichtslijst op basis van informatie uit meerdere beschikbare bronnen. Op basis van deze overzichtslijst moeten de volgende twee vragen beantwoord kunnen worden:
 1. Welke personen zijn als bewaker ingezet voor Defensie door ASG? (omvang doelgroep)
 2. Hoe lang hebben zij deze werkzaamheden verricht? (inzetduur)
- Actiehouder: DOPS/J1 (stelt overzichtslijst samen).
- Ondersteuning: AEVAL (doorzoeken papieren en digitaal archief) en DIA (delen van beschikbare informatie).
- Status:
 - DOPS/J1: Overzichtslijst op basis van beschikbare informatie gereed. Deze lijst heeft nog extra controle nodig op basis van informatie die komende week via AEVAL beschikbaar zal komen. Naar verwachting is nog minstens een week nodig voor volledige

¹ BS2023026094.

afroning van de lijst. Momenteel staan er 351 ASG-bewakers (excl. kerngezin) op de lijst die nog niet in NLD zijn. Aantal inclusief kerngezin² zal naar schatting 1.755 personen zijn. Zie tabel 1.

- DOPS/J1: Uit de database valt inmiddels voor ongeveer 80% van de gevallen de inzetduur op te maken.
- AEVAL: papieren archief. Geen informatie gevonden op plaatsen waar deze informatie zich zou kunnen vinden. Actie afgerond.
- AEVAL: digitaal archief. Met behulp van gespecialiseerde zoeksoftware is ongeveer 20GB aan mogelijk relevante (personeelsgerelateerde) informatie gevonden. Deze informatie wordt momenteel, in een beveiligde omgeving, gereedgemaakt voor het kunnen doorzoeken en analyseren ervan. Op dit moment valt niet in te schatten hoeveel tijd hiervoor benodigd is.
- DIA: beschikbare informatie doorgezet naar DOPS/J1. Actie afgerond.
- DIA ██████████ (betrokken bij evacuatie) is door alle mails heengegaan vanaf januari 2021 tot en met 18 augustus 2021, waarbij alle aanvragen t.a.v. guards die door BZ/DAO aan Defensie zijn doorgeleid eruit zijn gehaald. Informatie is gedeeld met DOPS/J1. Actie afgerond.

Tabel 1. Aantal personen: tussenstand per 6 oktober 2023

<i>Categorie</i>	<i>Op lijst</i>	<i>Onbekend</i>	<i>Afgewezen</i>	<i>Geweigerd/ gestaakt</i>	<i>In NLD</i>
ASG	385	242	108	1	34
Pol e Khomri (contract DEF)	17		3		13
Ambassade	10	3	7		0

Stap 2. Vaststelling dreigingsbeeld voor de doelgroep

- Opdracht: MIVD is door SG verzocht om appreciatie van de actuele gevaarstelling voor de doelgroep. Indien dit niet mogelijk zou blijken te zijn, dan zou een appreciatie van het algemene beeld gewenst zijn.
- Actiehouder: MIVD.
- Status:
 - MIVD heeft laten weten al geruime tijd geen presentie te hebben in Afghanistan. Hierdoor is men afhankelijk van informatie van andere partijen.
 - Ten behoeve van de opdracht zijn *Requests for Information* (RFI) uitgezet bij drie partnerdiensten. Een reactie zal naar verwachting 6 tot 8 weken op zich laten wachten. De verwachting is niet dat dit veel inzichten in de actuele situatie zal opleveren.

Stap 3. Bepalen vervolg op basis van geïnventariseerde handelingsopties

- Opdracht: ambtelijk advies voorbereiden ten behoeve van het vervolg, op basis van bevindingen uit stap 1 en 2.
- Actiehouder: DIA en DJZ i.o.m. DOPS en MIVD.
- Status:
 - Op basis van de reeds beschikbare informatie uit stap 1 wordt momenteel gewerkt aan de contouren van een aparte regeling ten behoeve van de doelgroep. Dit betreft een iteratief proces dat verder gestalte krijgt op basis van aanvullende informatie uit stap 1 en 2. Voor de uitwerking ervan is naar verwachting nog minstens twee weken tijd benodigd.

² Inschatting omvang doelgroep inclusief kerngezin: aantal personen x 5.

Stap 4. Aanvullende actie: gesprek met

- Momenteel wordt de mogelijkheid van een gesprek met voormalig [REDACTED] bezien. De voorbereiding van een mogelijk gesprek vereist, in het kader van zorgvuldigheid omwille van zowel het onderzoek als de lopende rechtszaken, een grondige voorbereiding.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Voorliggende nota schetst de voortgang van het stappenplan ten behoeve van het onderzoek naar signalen over het mogelijke gevaar dat (oud-)ASG-bewakers lopen in Afghanistan. Hieruit volgen vooralsnog geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

- De stappen die worden genomen in het kader van het onderzoek sluiten aan bij het verzoek van de rechtbank Den Haag op 14 september jl., naar aanleiding van acht zaken (4 Defensie, 4 BZ) inzake de overbrengingen Afghanistan.
- Met de rechtbank is afgesproken dat Defensie zal nagaan of er bestanden bestaan waaruit de duur van werkzaamheden van ASG-bewakers zou kunnen worden afgeleid, bijvoorbeeld in de vorm van uitbetalingen. Door de Landsadvocaat is naar voren gebracht dat we een inspanning zullen leveren om te bezien of in het missiearchief een database van (oud-)ASG-bewakers beschikbaar is. Daarbij is kenbaar gemaakt dat het archief niet eenvoudig doorzoekbaar is.
- Defensie dient de rechtbank uiterlijk op donderdag 19 oktober 2023 te berichten. De rechtbank drong wel aan op zo mogelijk eerder bericht.

Communicatie

- Voorliggende nota schetst de voortgang van een intern proces. Hieruit volgen momenteel geen consequenties op het gebied van communicatie. Bij de uitwerking van het vervolg dient DCo goed aangesloten te zijn.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

- Het onderzoek vergt veel capaciteit van DOPS/J1, die momenteel kampt met onderbezetting als gevolg van vacatures en uitval door ziekte. SOCOM heeft daarom capaciteit vrijgemaakt t.b.v. de ondersteuning aan DOPS/J1.

Eerdere ontwikkelingen

- Op 17 mei jl. bent u geïnformeerd³ over de stand van zaken ten aanzien van overbrengingsverzoeken van bewakers uit Afghanistan. Aanleiding hiervoor waren de lopende rechtszaken en een gespreksverzoek van Vluchtelingenwerk Nederland (VWN).
- Op 7 september jl. bent u geïnformeerd⁴ over mogelijke handelingsopties ten behoeve van (oud-)ASG-medewerkers, die op uw verzoek zijn geïnventariseerd.
- Tijdens een BWO op 11 september jl. zijn deze handelingsopties besproken met BZ en JenV in het kader van de beantwoording van de SV Piri c.s. van 16 augustus jl.

Krachtenveld

- Halverwege maart 2023 heeft VWN verzocht om een gesprek met BZ en Defensie over een groep van 47 voormalige bewakers die, in dienst van ASG, werden ingezet in Afghanistan. Dit verzoek heeft geen opvolging gekregen.
- Op 4 oktober jl. verscheen een artikel⁵ in NRC over Afghaanse bewakers die niet naar Nederland mogen komen. In het artikel komen twee oud-militairen en C-ASG aan het woord.
- C-ASG zet zich al geruime tijd in voor een groep van 47 voormalige ASG-bewakers die gevaar zouden lopen als gevolg van hun werkzaamheden voor Nederland. Hij staat hierover in contact met VWN [REDACTED] (oud-voorzitter AFMP-FNV) [REDACTED] en enkele Kamerleden.

³ BS2023011770.

⁴ BS2023026094.

⁵ NRC: *Oud-militair neem het op voor Afghaanse bewakers die niet naar Nederland mogen komen: "Ze waagden hun leven voor ons"*. 4 oktober 2023.

⁶ De Jong, S. & Sarantidis, D. *"Divided in leaving together: the resettlement of Afghan locally employed staff"*, University of York, May 2022.

Datum
6 oktober 2023

Onze referentie
<Xpost nummer onderliggend
stuk>

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van steller en ondertekenaar worden gelakt, vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

DGB digitaal akkoord 06-10-2023

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met DCO
In afschrift aan STASDEF

TER INFORMATIE

Datum

22 september 2023

Onze referentie

BS2023028049

Opgesteld door

Beleidsmedewerker DIA/M&O

KD:Ambtelijke leiding

M

@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Eindrapport Commissie van Onderzoek Evacuatieoperatie
Kaboel (COEK)

Aanleiding

- De Commissie van Onderzoek naar de Evacuatieoperatie vanuit Kaboel (COEK of Commissie Ruys) is ingesteld om onafhankelijk en naar eigen inzicht onderzoek te doen naar de evacuatieoperatie vanuit Kaboel in augustus 2021.
- U bent samen met de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid opdrachtgever van de COEK. De minister van Buitenlandse Zaken fungeert als coördinerend opdrachtgever richting de commissie.
- De COEK heeft op 22 september – 10 dagen voor de publicatie van het rapport – onder embargo het eindrapport met de betrokken ministeries gedeeld (bijlage 1). Door middel van deze nota wordt u op de hoogte gesteld van de conclusies die de COEK trekt en het vervolgproces.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd kennis te nemen van de conclusies, de aanbevelingen en het vervolgproces.

Kernpunten

De COEK trekt de volgende vier hoofdconclusies:

1. Er was sprake van te positief wensdenken en van een collectieve inschattingfout van Nederland en partnerlanden over hoe snel Kaboel zou vallen. Er is onvoldoende aandacht geweest voor signalen die niet pasten bij het wensbeeld.
 2. De voorbereiding van de evacuatie was te beperkt en kwam te laat op gang. In aanloop naar de evacuatiefase hebben de ministeries van Buitenlandse Zaken en Defensie afwachtend en te laat gehandeld.
 3. De inrichting van de crisisorganisatie tijdens de evacuatiefase was niet toereikend voor het managen van een internationale crisis van deze omvang. De inzet van medewerkers was onzorgvuldig en er is geen tijd en ruimte genomen voor reflectie op de crisisaanpak.
 4. Tijdens de evacuatieoperatie zijn door het team in Kaboel en door de crisisteams in Den Haag enorme inspanningen geleverd. Daardoor is het gelukt om in de periode van 16 tot en met 26 augustus 2021 1.860 mensen te evacueren die Nederland als eindbestemming hadden. Gezien de moeilijke en chaotische omstandigheden is dat een bijzondere prestatie.
- Naast de vier hoofdconclusies trekt de commissie ca. 30 aanvullende conclusies. Met name de conclusies in het kader van het inlichtingenbeeld, besluitvorming rondom 16 augustus en werkafspraken voor tolken en de motie Belhaj zijn voor Defensie relevant, al hebben de meeste conclusies betrekking op meerdere departementen. Hierbij springt in het oog dat in het rapport uitgebreid wordt stilgestaan bij werkafspraken voor de tolken en motie Belhaj, maar deze onderwerpen niet terugkomen in de hoofdconclusies.
 - Hieronder volgt een overzicht van de meest relevante aanvullende conclusies voor Defensie. Dit is de opbrengst van een eerste lezing. De komende dagen zal het rapport uitgebreid bestudeerd worden.
1. Als gevolg van een collectieve inschattingfout is de snelheid waarmee de Taliban Kaboel innamen en de macht in Afghanistan overnamen niet voorzien.

2. Door beëindiging van de militaire aanwezigheid in Afghanistan had de MIVD een minder sterke inlichtingenpositie. Er is onvoldoende aandacht geweest voor de consequenties daarvan.
3. Het gesprek tussen de MIVD en de ministeries over de scenario's had meer indringend gevoerd moeten worden, waarbij ook aandacht had moeten zijn voor andere signalen over de verslechterende veiligheidssituatie.
4. De voorbereiding van de evacuatie kwam te laat op gang en paste niet bij de snelheid van de ontwikkelingen in Afghanistan.
5. Het besluit tot de inzet van militaire versterking op 16 augustus, de dag na de val van Kaboel, is te laat genomen. Bovendien is het onduidelijk hoe dit besluit precies tot stand gekomen is.
6. Het ambasadeteam dat op 16 augustus vertrok uit Kaboel werd door de bewindspersonen en de ambtelijke leiding in Den Haag onvoldoende gesteund in het eigen professionele oordeel.
7. Het was onduidelijk wie het besluit kon nemen om het ambasadeteam op 16 augustus al dan niet te laten vertrekken uit Kaboel.
8. De betrokken bewindslieden waren primair gericht op hun eigen werkterrein en de eigen verantwoordelijkheden en minder op de samenhang, met name in de periodes voorafgaand aan en na afloop van de evacuatieoperatie.
9. Het ministerie van Defensie heeft de werkafspraken voor de tolken op afwachtende wijze uitgevoerd. Defensie had de verantwoordelijkheid moeten nemen voor het gehele proces van de uitvoering van deze afspraken.
10. Bij de voorbereiding van de evacuatie is onvoldoende nagedacht over andere groepen die gevaar kunnen lopen wanneer de taliban de macht zouden overnemen.
11. Door toe te zeggen de motie-Belhaj uit te voeren, heeft het kabinet verwachtingen gewekt die niet of nauwelijks waargemaakt konden worden.
12. Tot op heden is niet duidelijk hoeveel mensen nog in aanmerking komen voor overbrenging.

Toelichting

Het vervolgproces aangaande de kabinetsreactie ziet er als volgt uit:

- 25 september: bespreken eindrapport en vervolgproces kabinetsreactie (SG, DGB, CDS, DIA, DCO, DJZ)
- 28 september: afdelingshoofdenversie
- 29 september: directeurenversie
- 2 oktober: CDS-versie
- 4 oktober: DG-versie
- 5 oktober: SG-versie
- 5 oktober: BWO
- 6 oktober: presentatie en publicatie van rapport COEK
- 6 oktober: tas minister
- 11 oktober: via woensdagagenda aanleveren voor MR (door BZ)
- 13 oktober: behandeling in MR en verzending kabinetsreactie rapport COEK.

Financiële overwegingen

Geen.

Juridische overwegingen

Geen.

Communicatie

- DCo verwacht veel media-aandacht rondom dit rapport en bereidt, mede op basis van de aanbevelingen/conclusies, zowel interne als externe communicatie voor. U en de overige bewindspersonen (BZ/JenV) worden bij de presentatie van het rapport op 6 oktober in de

gelegenheid gesteld kort te reageren. Hier ontvangt u spreeklijnen voor. De opzet van de presentatie op 6 oktober ziet er als volgt uit:

1. Presentatie van het rapport door de commissie
 - a. Video;
 - b. Toelichting van het rapport door de commissievoorzitter.
 2. Aanbieding van het rapport aan de bewindsliden (fotomoment).
 3. Gelegenheid voor reacties van de bewindspersonen om een korte eerste reactie te geven. Bewindspersonen worden hierna in de gelegenheid gesteld de zaal te verlaten. De bewindspersonen kunnen immers niet (uitgebreid) reageren omdat de beleidsreactie nog in de MR (op 13 oktober) moet worden besproken.
 4. Persconferentie wordt vervolgd. Gelegenheid voor de pers om vragen te stellen aan de voorzitter van de commissie.
- Op 13 oktober verschijnt hoogstwaarschijnlijk een ministerraad-persbericht op basis van de kabinetsreactie. Eventuele toelichting door bewindspersonen volgt bij uitloop ministerraad.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Niet van toepassing.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

DGB digitaal akkoord 22-09-2023

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M

Bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

22-12-2023

Onze Referentie

Min-BuZa.2023.007

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij

22-12-2023 bij M

Plandatum/Deadline Kamer

22-12-2023

Binnengekomen op

[datum]

nota

Kamerbrief motie-Piri

Aanleiding

Overleg en marge van ministerraad over de voortgang van de uitvoering motie-Piri c.s. over EUPOL bewakers en tolken betrekken bij het traject voor ambassadebewakers.

Geadviseerd besluit

Graag uw akkoord met verzending van bijgaande Kamerbrief, mede namens de minister van Defensie en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Kernpunten

- In de kamerbrief geeft u aan dat het kabinet voornemens is een eindafweging in onderlinge samenhang ten aanzien van alle drie de in de motie genoemde groepen te komen, en dat de Kamer hierover uiterlijk eind februari wordt geïnformeerd.
- Inhoud van de brief werd en marge van de ministerraad reeds besproken met en geaccordeerd door R, MinDEF en StasJenV.

Toelichting

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met DOPS, DJZ
In afschrift aan STASDEF

TER INFORMATIE

Datum
16 augustus 2024

Onze referentie
BS2024029052

Opgesteld door
Beleidsmedewerker
T 06
@mindef.nl

Aantal bijlagen

- Handout bij briefing Afghaanse bewakers d.d. 15 juli
- PowerPoint Afghaanse bewakers
- Kamerbrief Defensie m.b.t. Afghaanse bewakers d.d. 19 december 2023.

Nota

Stand van zaken Afghaanse bewakers

Aanleiding

In de beleidsstaf van 15 juli bent u geïnformeerd over de stand van zaken omtrent de Afghaanse bewakers (zie bijlage: *Handout bij briefing Afghaanse bewakers*). U vroeg hierbij om een uitwerking van drie scenario's m.b.t. de (her)beoordeling van de aanvragen van (voormalig) ASG-bewakers. Deze uitwerking staat geagendeerd op de beleidsstaf aanstaande maandag 19 augustus.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd kennis te nemen van de eerste verkenning van onderliggende scenario's met varianten.

Kernpunten

- Het vorige kabinet heeft de intentie kenbaar gemaakt dat een afgebakende groep Afghaanse ambassadebewakers en *Afghan Security Guards* (ASG) onder strikte voorwaarden naar Nederland overgebracht mag worden. Deze voorwaarden en de modaliteiten voor de uitvoering zijn echter nog niet uitgewerkt en hierdoor wordt er vooralsnog niet naar gehandeld.
- Naar aanleiding van uw verzoek zijn de scenario's en enkele varianten daarop verkend. Deze scenario's kunnen geplaatst worden in 2 hoofdlijnen (doorzetten of stoppen ingezette lijn). Onderstaande scenario's worden interdepartementaal (BZ, DEF, AenM, Jenv) op ambtelijk niveau onderkend:
 1. Doorgaan op de ingezette lijn
 2. Terugkomen op ingezette lijn, met 3 varianten:
 - (a) volledig stoppen met ingezette lijn
 - (b) enkel al bekende gevallen overbrengen + evt. beperkte termijn
 - (c) enkel ruimte voor overbrengen schrijnende gevallen
- Er zal overeenstemming bereikt moeten worden met de betrokken bewindspersonen (MinBZ, MinBHO en MinAenM) over de uitwerking van de intentie van het vorige kabinet om zo een aanvulling op de werkafspraken 2014 te realiseren of om invulling te kunnen geven aan een ander scenario. Van de andere betrokken departementen is op ambtelijk niveau vernomen dat er nog geen politieke *guidance* is gegeven op het dossier.

- In geval van doorgaan op de ingezette lijn betreft het naar verwachting 48 ambassademedewerkers. Op dit moment wordt geschat dat zo'n 150 ASG-bewakers in aanmerking zullen komen (exclusief kerngezin).

Toelichting

Scenario's

1. Doorgaan op ingezette lijn

Het kabinet kan aangeven zich gebonden te voelen aan de intenties die het vorig kabinet heeft uitgesproken: het maken van een aanvulling op de werkafspraken 2014 en deze bekend stellen.

Insteek van Defensie t.a.v. de voorwaarden en de modaliteiten t.a.v. ASG-bewakers:

- De persoon heeft tenminste één jaar aaneengesloten gewerkt als ASG-bewaker voor de NLD militaire missie tussen 1 augustus 2006 en 1 augustus 2010.
- De persoon heeft hierbij bewakingswerkzaamheden uitgevoerd.
- De persoon levert geen gevaar op voor de nationale veiligheid.
- De persoon verblijft nu nog in Afghanistan.
- Modaliteit betreft een eenmalig aanbod, gedurende een afgebakende periode.

Wordt hiertoe besloten dan leidt dit tot:

- Eerbiediging van gewekte verwachtingen en continuïteit van bestuur.
- Het inzetten van benodigde capaciteit (Defat, Defensiestaf, DJZ).
 - Herbeoordelen van al ingediende ASG-verzoeken (bezwaarzaken)
 - Beoordelen nieuwe verzoeken (DOPS capaciteit)
- Het begroten van budget voor tickets, verblijf buitenland
- Overbrengen (werkzaamheden ambassade, tickets)
- Screening IND (mogelijkheden beperkt)
- Tevens zal COA een beroep doen op een defensielocatie voor de opvang in Nederland.

2. Terugkomen op de ingezette lijn

2a. Volledig stoppen

Het kabinet ziet af van de eerder ingezette lijn v.w.b. het overbrengen van ASG-bewakers.

- Er zullen dan duidelijke argumenten genoemd moeten worden op grond waarvan het huidige kabinet tot een ander standpunt is gekomen dan het vorige kabinet. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan:
 - opnieuw gekeken naar de casus;
 - geen causaal verband aan te wijzen tussen mogelijk gevaar en werkzaamheden;
 - grote druk op asiel- en opvangketen;
 - druk op opvang en huisvesting;
 - onvoldoende controlemogelijkheden t.a.v. nationale veiligheid.
- De lopende rechtszaken/hoorzittingen behouden dan dezelfde lijn als nu (vanwege ontbreken uitwerking aanvulling werkafspraken) het geval is: verzoeken van ASG-bewakers worden afgewezen i.v.m. het niet voldoen aan het gestelde in de werkafspraken 2014.
- Er zijn juridische argumenten om te verdedigen dat het kabinet een dergelijk standpunt kan innemen. De uitkomst van een eventuele juridische procedure daarover is echter ongewis.
- De communicatie met de Kamer (en daardoor ook met de samenleving en advocatuur) kan verlopen middels een Kamerbrief waarin de redenen uiteen worden gezet. Een gezamenlijke Kamerbrief (BZ, AenM, en Def) lijkt in dit geval voor de hand te liggen.

2b. Enkel al bekende gevallen, evt. met beperkte termijn

Het kabinet ziet af van de eerder ingezette lijn, waarbij het kabinet wel iets wil betekenen voor de ASG-bewakers die nu bekend zijn bij Defensie.

- Dit betekent een afbakening tot het gegeven dat er al een verzoek tot overbrenging moet liggen na verzending van de Staat van het Consulaire of dat er al eerder een verzoek is gedaan. Er is geen mogelijkheid tot het indienen van een aanvraag na bekendstelling door het huidige kabinet van het definitieve standpunt. De termijn van openstelling zou dan feitelijk niet plaatsvinden; met andere woorden, er zou dan geen termijn komen waarin nieuwe aanvragen nog behandeld kunnen worden. Risico is dat deze aanvragen toch zullen volgen en daarbij actief afgewezen moeten worden.
- Echter: het is beter verdedigbaar om *wel* een termijn in te stellen (bijv. zes weken), waarmee je mogelijk meer recht doet aan de verwachtingen die door de Staat van het Consulaire zijn gewekt. Daaruit is namelijk af te leiden dat de modaliteiten nog komen en er ruimte is om een aanvraag te doen. Door direct de termijn te sluiten wordt dit mogelijk (juridisch) moeilijker houdbaar.
- Hiermee ben je niet gebonden aan de uitspraak in Staat van het Consulaire (er wordt immers gekozen voor scenario *stoppen*), maar kom je ASG'ers tegemoet die reeds een aanvraag hebben ingediend en wordt er een redelijke termijn gesteld voor nieuwe verzoeken.
- Dit scenario kan ook gezien worden als variant van scenario 1 (doorgaan ingezette lijn), maar is anders omdat de termijn wordt ingeperkt en er dus maar binnen een korter tijdsbestek nieuwe aanvragen mogen volgen.

Optie 2c: Enkel schrijnende gevallen

Het kabinet kan de Kamer berichten dat het afziet van de eerder ingezette lijn v.w.b. het overbrengen van ASG-bewakers, maar dat er een open oog bestaat voor schrijnende gevallen, ook als er nieuwe aanvragen binnenkomen.

- Een juridische toepassing van schrijnende gevallen betekent kort gezegd dat er door omstandigheden een uitzondering wordt gemaakt. Bij het maken van uitzonderingen ligt echter precedentwerking op de loer.
- In de werkafspraken is niets opgenomen over schrijnende gevallen. Indien deze optie wordt overwogen dan dient er nagedacht te worden over hoe schrijnend te definiëren in de context van de werkafspraken (bijv. via een gevaarcriterium?).
- Dit scenario is daarmee juridisch gezien moeilijk uitvoerbaar. Een schrijnend geval is namelijk een afwijking van een afwijzing die voldoende afgebakend moet worden.
- Ook in dit scenario moet met de Kamer worden gecommuniceerd (evenals met de samenleving en advocatuur). Dit dient een zeer duidelijke brief te zijn, gezien de kans op rechtszaken van personen waarvoor geen uitzondering wordt gemaakt.

Aantallen en lopende zaken

- Naar verwachting betreft het 48 ambassademedewerkers. Op dit moment wordt geschat dat zo'n 150 ASG bewakers (exclusief kerngezin) in aanmerking komen.
 - Defensie heeft op dit moment in totaal 185 aanmeldingen ontvangen. Op basis van een eerste beoordeling zouden 30 personen in aanmerking komen op basis van de voorgestelde criteria, en 32 personen zouden niet in aanmerking komen. Van 49 personen is nog te weinig informatie, en 74 personen hebben nog geen advocaat en is nog geen beoordeling geweest.
 - De verwachting is dat als de lijn wordt doorgezet, er nog nieuwe aanmeldingen kunnen volgen. Van ongeveer 750 gevonden personen in de database van ASG, weten we niet waar die zich bevinden. Mogelijk zullen van die groep zich nog personen melden.
 - Mocht het voorstel doorgaan, is de verwachting van de J1 DOPS dat er nieuwe aanvragen zullen binnenkomen. Van ongeveer 750 gevonden personen in de database van ASG, weten we niet waar die zich bevinden.
- De te maken keuze is van belang voor lopende zaken/zittingen.
 - In de lopende rechtszaken/hoorzittingen is vooralsnog de lijn van Minister van Defensie inzake ASG-bewakers dat het beleid (afwijzen op basis van de werkafspraken 2014) niet

veranderd is. Pas na eventuele besluitvorming tot aanvulling van het beleid of als anders geoordeeld wordt door de rechter kan er sprake zijn van wijziging van deze lijn.

- Deze zaak is na behandeling bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State teruggestuurd naar Defensie ter behandeling in bezwaar. Zodra die beslissing op bezwaar er is (kan enkele weken duren) en die is in het voordeel van Defensie, dan kan betrokken in deze zaak rechtstreeks beroep instellen bij de Afdeling en dan zal de zaak inhoudelijk worden behandeld en neemt de Afdeling een standpunt in of de werkafspraken t.a.v. ASG juist door Defensie zijn geïnterpreteerd.
- Bij een merendeel van de bezwaarzaken waarin het ASG betreft, staat geen direct beroep bij de Afdeling open, maar zal er beroep worden ingesteld – indien wederom de beslissing op bezwaar in het voordeel van Defensie is – bij de rechtbank en eventueel hoger beroep bij de Afdeling. In deze zittingen houdt Defensie de hierboven beschreven lijn t.a.v. ASG vast.

Financiële overwegingen

De uiteindelijke keuze voor een scenario heeft consequenties op financieel gebied.

- De totale kosten van verblijf in Nederland (kosten opvang en asiel) zijn moeilijk in te schatten. BHOS (nu BHOH) heeft aangegeven dat de kosten niet uit ODA betaald mogen worden. Het voormalige kabinet heeft niet besloten welke dekking wel van toepassing is.
- De kosten voor het overbrengen (hotel in Islamabad, tickets, e.d.) van ASG-bewakers komen ten laste van de defensiebegroting. Deze kosten zijn momenteel niet begroot.

Juridische overwegingen

- Als het kabinet het standpunt zou kiezen dat het zich niet gebonden acht aan de uitlating van het vorig kabinet, dan zijn er juridische argumenten om te verdedigen dat het kabinet een dergelijk standpunt kan innemen. De uitkomst van een eventuele juridische procedure daarover is echter ongewis. Voorts is het van belang om spoedig te communiceren met de Kamer ingeval het standpunt is dat het kabinet zich niet gebonden acht aan de uitlating van het vorige kabinet, nu het mogelijk is dat door een verdere tijdsverloop het verwachtingspatroon naar de buitenwereld toeneemt.
- Ten aanzien van de lopende bezwaarprocedures en de beroep- en hoger beroepsprocedures blijft het standpunt dat ASG-bewakers die een beroep doen op de werkafspraken 2014 niet voldoen aan de daarin gestelde voorwaarden. Dit standpunt ten aanzien van ASG-bewakers kan pas gewijzigd worden als de mogelijke aanvulling op de werkafspraken tot stand komt en wordt bekend gesteld, of als er in rechte wordt geoordeeld dat ASG-bewakers onder de reikwijdte van de werkafspraken vallen, zonder dat een aanvulling daarop benodigd is.

Communicatie

- Het onderwerp heeft grote politieke, bestuurlijke en publieke aandacht.
- Diverse NGO's zoals Vluchtelingenwerk volgen de situatie en hebben contact opgenomen met Defensie.
- Communicatie over dit onderwerp vindt plaats door BZ in nauwe samenwerking met AenM, BHO, JenV en Defensie.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

De keuze voor een scenario heeft consequenties voor de uitvoering, met name voor de capaciteit van DOPS, DEFAT en DZ.

- Voortzetting (of versterking) van het Defensie tolkenteam (DS/DOPS J1). DOPS heeft reeds een personele uitbreiding gekregen. Afhankelijk van de toestroom dient het Defensie tolkenteam (tijdelijk) verder versterkt te worden.
- Extra werkzaamheden voor DJZ.

- Potentieel een taakverzwaring van de Defat in Islamabad (en in mindere mate Teheran en Doha).
- Eenmalig extra werkzaamheden t.a.v. het afsluiten van contracten met externe dienstverleners (bijv. IOM, hotelfaciliteit in Islamabad).

Politieke context

Met de Kamer heeft nog geen debat plaatsvonden over de standpunten van het vorige kabinet en het nieuwe kabinet. Logisch moment voor het debat is het Commissiedebat voortgang Missies & Operaties, dat gepland staat op 22 oktober 2024.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Geen.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

i/a PDDIA digitaal akkoord 16-8-2024

